

Sygn. akt XVII AmW 77/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Małgorzata Wiliński

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2024 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania **Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.**

przeciwko **Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W.**

z udziałem **E. K. (1)**

o zawarciu umowy o odprowadzanie ścieków

na skutek odwołania od decyzji Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. z 19 czerwca 2020 r. nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję;
2. zasądza od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. na rzecz Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. kwotę 837,00 (osiemset trzydzieści siedem) złotych tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 720,00 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

SSO Małgorzata Wiliński

Sygn. akt XVII AmW 77/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 lutego 2024 r.

Decyzją z 19 czerwca 2020 r. Nr (...) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na podstawie art. 27e ust. 1 pkt 1) i ust. 2 pkt 1) w związku z art. 27a ust. 3 pkt 3) oraz art. 27f ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1437 ze zm.) (dalej u.z.z.w.) w związku z art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku E. K. (2) w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy na odprowadzanie ścieków przez Zakład

(...) Sp. z o.o. w Ż. dla nieruchomości ul. (...), M., (...)-(...) Ż., nakazał Zakładowi (...) sp. z o.o. w Ż. zawarcie umowy z E. K. (1) na odprowadzanie ścieków z nieruchomości położonej na działce nr (...), ul. (...), M., (...)-(...) Ż..

Od powyżej decyzji odwołanie złożył Zakład (...) sp. z o.o. w Ż., który zaskarżył ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie:

1. art. 32 k.p.a. w zw. z art. 65 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że udzielone przez powoda pełnomocnictwo (złożone wraz z zażaleniem na postanowienie wydane przez pozwanego na podstawie art. 27e ust. 3 u.z.z.w.) upoważnia pełnomocnika wyłącznie do działania w sprawie ustanowienia na podstawie art. 27e ust. 3 u.z.z.w. warunków odprowadzania ścieków do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, podczas gdy złożone pełnomocnictwo jest pełnomocnictwem ogólnym, a zakres umocowania w żaden sposób nie został ograniczony do postępowania zażaleniowego;

2. art. 40 § 2 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i wadliwe doręczenie decyzji bezpośrednio powodowi, a nie jego pełnomocnikowi;

3. art. 27e ust. 2 pkt 1, art. 2 pkt 4, art. 6 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 u.z.z.w. w zw. z art. 6 i art. 28 k.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na nakazaniu powodowi zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z wnioskodawcą w sytuacji, gdy:

a. powód nie wykonywał i nie wykonuje na terenie Gminy Wiejskiej Ż. działalności gospodarczej z zakresu zbiorowego odprowadzania ścieków, nie zawierał umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z odbiorcami z terenu tej Gminy, ani bezpośrednio nie świadczył na ich rzecz usługi oprowadzania ścieków,

b. powód nie posiada statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego na terenie Gminy Wiejskiej Ż., a to z uwagi na brak zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na tym obszarze, a tym samym nie posiada legitymacji do bycia stroną postępowania i adresatem decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1 u.z.z.w.,

c. powód nie określił taryfy dla zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wiejskiej Ż., jak również nie był i nie jest beneficjentem wydanej przez pozwanego decyzji zatwierdzającej taryfę dla zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wiejskiej Ż., co w konsekwencji oznacza, że pozwany poprzez wydaną decyzję zmusza powoda do stosowania pozataryfowych cen i stawek opłat niezatwierdzonych, co stanowi delikt administracyjny w rozumieniu art. 29 ust. 1 pkt 1 u.z.z.w.,

d. powód nigdy nie przejawiał woli bezpośredniej obsługi odbiorców usług z terenu Gminy Wiejskiej Ż. i w konsekwencji nie występował i nie zamierza występować o wydanie decyzji administracyjnych wskazanych w pkt b i c,

e. do dnia 31 sierpnia 2019 r. Gmina Wiejska Ż. była stroną umowy o odprowadzanie ścieków z nieruchomości wskazanej w decyzji, a tym samym pełniła funkcję przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego na jej obszarze i świadczyła usługi odprowadzania ścieków na podstawie taryfowych cen i stawek opłat, zatwierdzonych prawomocną, ostateczną decyzją organu regulacyjnego,

f. Gmina Wiejska Ż. w dalszym ciągu jest stroną umów o odprowadzanie ścieków zawartych z mieszkańcami Gminy Wiejskiej Ż.,

4. art. 55¹ k.c. w zw. z art. 2 pkt 4 i 20 oraz art. 16 ust. 1 u.z.z.w. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że:

a. warunkiem wystarczającym uznania danego przedsiębiorcy za przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest spełnienie przesłanek z art. 55¹ k.c. oraz samo bycie właścicielem części urządzeń kanalizacyjnych, bez względu na to:

- czy dany przedsiębiorca przejawia wolę wykonywania działalności z zakresu zbiorowego zaopatrzenia wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków,
- czy dany przedsiębiorca legitymuje się zezwoleniem za prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 16 ust. 1 u.z.z.w. na terenie danej gminy,
- czy wiąże go jakikolwiek stosunek prawny lub faktyczny z bezpośrednimi odbiorcami usług kanalizacyjnych,

b. własność sieci kanalizacyjnej zlokalizowanej na terenie danej gminy samodzielnie przesądza o tym, że właściciel tej sieci prowadzi działalność z zakresu zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie tej gminy;

5. art. 27e ust. 2 pkt 1 w zw. art. 6 ust. 2 u.z.z.w. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że warunkiem wystarczającym do nakazania powodowi zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków ze stroną (wnioskodawcą) jest przyłączenie strony do sieci powoda oraz wystąpienie z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy, bez względu na to, że powód nie legitymuje się zezwoleniem na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 16 ust. 1 u.z.z.w. na terenie Gminy Wiejskiej Ź.;

6. art. 27e ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 i 3 u.z.z.w. poprzez ich błędną wykładnię i nakazanie powodowi zawarcia z wnioskodawcą umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków bez wskazania treści elementów przedmiotowo istotnych (essentailia negotii) tejże umowy;

7. art. 86 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r., poz. 310, dalej jako „Prawo wodne”) w zw. z art. 3 ust. 1 oraz art. 24b ust. 3 u.z.z.w. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że aglomeracja jest podstawową jednostką terytorium, na którym prowadzone jest gospodarowanie ściekami komunalnymi, a w konsekwencji, że ustanowienie obszaru aglomeracji Ź. jest przesłanką uznania powoda za podmiot faktycznie prowadzący działalność na terenie Gminy Wiejskiej Ź. w świetle przepisów u.z.z.w.;

8. art. 124 § 1 i 2, art. 107 § 3 w zw. z art. 126 k.p.a. oraz art. 8, art. 9, art. 11 k.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na niezawarciu przez pozwanego w zaskarżonej decyzji uzasadnienia faktycznego i prawnego wskazującego okoliczności faktyczne i prawne, którymi pozwanymi kierował się przy wydawaniu zaskarżonej decyzji, oceny zebranego w postępowaniu materiału dowodowego, wykładni stosowanych przepisów oraz oceny przyjętego stanu faktycznego w świetle obowiązującego prawa;

9. art. 7, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia błędnego stanu faktycznego sprawy, a polegające na:

a. stwierdzeniu, że powód faktycznie prowadzi działalność polegającą na odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków na terenie miejscowości M. i G.,

b. stwierdzeniu, że Powód oczyszcza ścieki z terenu miejscowości M. i G., podczas gdy Powód nie jest właścicielem oczyszczalni ścieków, bowiem ścieki są oczyszczane przez odrębny podmiot, tj. Spółkę (...),

c. pominięciu faktu samodzielnej realizacji przez Gminę Wiejską Ź. zadania własnego w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków,

d. pominięciu faktu, że Gmina Wiejska Ź. nigdy nie powierzyła realizacji zadania z zakresu zbiorowego odprowadzania ścieków ani w sferze publicznoprawnej innej gminie, ani w sferze bezpośredniej realizacji działalności żadnemu przedsiębiorstwu wodociągowo - kanalizacyjnemu, w tym powodowi,

e. pominięciu faktu dotychczasowego świadczenia przez Gminę Wiejską Ź. usług odprowadzania ścieków na swoim obszarze w oparciu o:

- umowę o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków,
- prawomocną, ostateczną decyzję pozwanego nr (...) z dnia 9 sierpnia 2019 r. zatwierdzającą taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Ż. (Gminy Wiejskiej Ż.) na okres 3 lat,
- regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalony przez Radę Gminy Ż. na mocy uchwały nr (...) z dnia 26 marca 2019 roku,

f. pominięciu okoliczności w postaci uwzględnienia przez Gminę W. Ż. odbiorcy usług legitymującego się tytułem prawnym do nieruchomości wskazanej w zaskarżonej decyzji w kalkulacji taryfy dla zbiorowego odprowadzania ścieków, obowiązującej na terenie Gminy Wiejskiej Ż., na podstawie istnienia prawomocnej, ostatecznej decyzji pozwanego nr (...) z dnia 9 sierpnia 2019 r. zatwierdzającej taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy na okres 3 lat;

g. pominięciu okoliczności wynikających z treści studium wykonalności projektu nr (...) pn. „Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych w aglomeracji Ż.” w części dotyczącej strategii cenowej w postaci ustalenia przez Gminę W. Ż. i Gminę Miejską Ż. zasad samodzielnego świadczenia usług odprowadzania ścieków przez każdą z tych gmin na swoim terenie, w tym samodzielnego opracowywania taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków dla terenu każdej z tych gmin;

h. pominięciu okoliczności w postaci tego, że Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Ż., uchwalony przez Radę Gminy Ż. na mocy uchwały nr (...) z dnia 26 marca 2019 roku wyraźnie wskazuje, że to Gmina Wiejska Ż. jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołujący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości trzykrotności stawki minimalnej, a także kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Powód wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie wyliczonych przez niego dowodów na fakty opisane w uzasadnieniu odwołania.

W odwołaniu wniesiono nadto m.in. o przesłuchanie strony oraz na podstawie art. 148¹ § 3 k.p.c. o rozpoznanie sprawy na rozprawie. Oba te wnioski zostały następnie cofnięte pismem z dnia 10 sierpnia 2022 r. (k. 64).

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania (k. 57).

Zainteresowana nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład (...) sp. z o. o. w Ż. prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Ż. w oparciu o zezwolenie Burmistrza Miasta Ż. na prowadzenie tego rodzaju działalności.

Dowód: okoliczność bezsporne.

Przedsiębiorstwo dysponowało zatwierdzoną przez organ regulacyjny tj. Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W., taryfą, która obowiązywała na terenie Gminy Ż. o statusie miejskim.

Decyzją z 10 czerwca 2020 r. Prezes Państwowego Gospodarstwa (...) stwierdził nieważność ww. decyzji.

Dowód: decyzja Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. z dnia 30 maja

2018 r. k. 3 akt administracyjnych

taryfa k. 5-7 akt administracyjnych

okoliczności bezsporne

Na terenie Gminy Wiejskiej Ź. usługi zbiorowego odprowadzania ścieków świadczyła Gmina Wiejska Ź. w oparciu o uchwałę Rady Gminy Ź. z dnia 28 grudnia 2006 r.

dowód: uchwała Rady Gminy Ź. z 28 grudnia 2006 r. k. 77-86 akt administracyjnych

Gmina Wiejska Ź. posiada Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalony przez Radę Gminy Ź. uchwałą z 26 marca 2019 r. (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Woj. Lubuskiego z 1.04.2019 r., pod poz. 986), który zastąpił poprzedni Regulamin z dnia 28 grudnia 2006 r.

Dowód: uchwała Rady Gminy Ź. z 26 marca 2019 r. wraz z Regulaminem - k. 71-75 akt administracyjnych

Gmina Wiejska Ź. posiada taryfę na odprowadzenie ścieków na terenie Gminy Wiejskiej Ź. zatwierdzoną decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie z dnia 9 sierpnia 2019 r.

dowód: pismo Zakład (...) sp. z o.o. z 23 października 2019 r. k. 37-41 akta

administracyjnych

okoliczności bezsporne

Sieć kanalizacyjna znajdująca się na obszarze Gminy Wiejskiej Ź., która została wybudowana w ramach wspólnego przedsięwzięcia Gminy Miejskiej Ź. i Gminy Wiejskiej Ź. (Projekt nr (...) pn. Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych w aglomeracji Ź.), a która znajduje się we władaniu Zakładu (...) sp. z o.o. stanowi własność spółki.

dowód: pismo Zakład (...) sp. z o.o. z 23 października 2019 r. k. 37-41 akt

administracyjnych,

kartoteka skrócona majątku trwałego z roku 2019 k. 43-45 akt administracyjnych

Spółka wydawała warunki techniczne oraz dokonywała odbioru przyłącza dla nieruchomości przyłączanych do sieci kanalizacyjnej.

dowód: protokół odbioru przyłączy k 53 akt administracyjnych

W wyniku dokonanych przyłączeń odbiorców do sieci kanalizacyjnej Gmina Wiejska Ź. zawierała umowy o odprowadzanie ścieków z (...).

dowód: umowa nr (...) o dostawę wody i odprowadzenie ścieków z 14 stycznia 2016 r. k. 87-91 akt

administracyjnych

Odbiór ścieków z terenu Gminy Wiejskiej Ź. do 31 lipca 2019 r. był regulowany między Zakładem (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ź. a Gminą W. Ź. umową hurtowego odbioru ścieków z dnia 10 grudnia 2018 r. Na mocy tej umowy strony ustaliły cenę za 1 m³ odebranych ścieków w wysokości 17,27 zł netto. Następnie toczyły dalsze negocjacje odnośnie

wysokości ceny za usługę hurtowego odbioru ścieków, ale nie doszło między nimi do porozumienia. Umowa ta wygasła z dniem 31 lipca 2019 r.

Dowód: okoliczności niezborne wynikające z treści odwołania k. 17v-18

E. K. (1) zawarła w dniu 14 stycznia 2016 r. z Gminą Ż. Umowę nr (...), na podstawie której dostarczano wodę i odprowadzano ścieki z nieruchomości wymienionej położonej na działce nr (...), ul. (...). M., (...)-(...) Ż..

dowód: umowa nr (...) o dostawę wody i odprowadzenie ścieków z 14 stycznia 2016 r. k. 87-91 akt

administracyjnych

Wnioskiem z 27 sierpnia 2019 r. E. K. (1) wystąpiła do Gminy Ż. o rozwiązanie powyższej umowy w zakresie świadczenia usługi odprowadzania ścieków na mocy porozumienia stron. Umowa została rozwiązana.

dowód: pismo z 20 września 2019 r. k. 95 akt administracyjnych

okoliczności bezsporne

Jednocześnie E. K. (1) zwróciła się do Zakładu (...) sp. z o. o. w Ż. o zawarcie umowy o odprowadzanie ścieków.

Dowód: okoliczności bezsporne

Spółka odmówiła zawarcia umowy, powołując się na fakt braku zezwolenia na prowadzenia zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wiejskiej Ż., wobec czego nie posiada statusu przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego.

Dowód: okoliczności bezsporne wynikające z pisma k. 23-25 akt administracyjnych

Wobec powyższego E. K. (1) zwrócił się do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy na odprowadzanie ścieków przez Zakład (...) sp. z o.o. w Ż. dla nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), ul. (...). M., (...)-(...) Ż.. Wyżej wymieniona nie posiadała zawartej umowy na odbiór ścieków z opisanej nieruchomości, jednak nadal odprowadzała ścieki do sieci kanalizacyjnej będącej własnością Zakładu (...) sp. z o.o. w Ż..

Dowód: okoliczności bezsporne

wniosek o rozstrzygnięcie o sporu k. 23 akt administracyjnych

Postanowieniem z 04 lutego 2020 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie określił dla E. K. (1) warunki odprowadzania ścieków z jej nieruchomości przez Zakład (...) Sp. z o.o. do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu w ten sposób, że:

1. rozliczenie za świadczoną usługę odbioru ścieków odbywać się ma po cenie 7,75 zł netto (8,37 zł brutto) za 1 m³,
2. ilość odprowadzanych ścieków z przedmiotowej nieruchomości, zgodnie z przeciętnymi normami wynosi 6 m³,
3. należność za usługę odprowadzania ścieków stanowi iloczyn ceny oraz ilości odprowadzanych ścieków za okres rozliczeniowy, wynoszący miesiąc;
4. kwotę należności oraz warunki zapłaty określa wystawiona przez przedsiębiorstwo faktura,
5. zgłoszenie przez odbiorcę usług zastrzeżeń do wysokości faktury nie wstrzymuje jej zapłaty,

6.w przypadku nadpłaty zalicza się ją na poczet przyszłych należności lub na żądanie odbiorcy zwraca się ją w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku w tej sprawie,

7.w przypadku niedotrzymania terminów płatności określonych w fakturze przedsiębiorstwo będzie obciążało dostawcę odsetkami ustawowymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

dowód: postanowienie z 20 lutego 2020 r. k. 201-205 akt administracyjnych

W dniu 19 czerwca 2020 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał zaskarżoną decyzję, którą nakazał Zakład (...) Sp. z o.o. zawarcie umowy z E. K. (1) na odprowadzanie ścieków z jej nieruchomości.

dowód: decyzja k. 123-127 akt administracyjnych

Zakład (...) Sp. z o.o. w dalszym ciągu odbiera ścieki z terenu Gminy Wiejskiej Ż.. Kwestia rozliczeń stanowi przedmiot odrębnego postępowania sądowego, bowiem spółka wystąpiła przeciwko Gminie z pozwem o bezumowne korzystanie z usług hurtowego odbioru ścieków.

dowód: okoliczność bezsporna

Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego z 16 listopada 2015 r. wyznaczona została aglomeracja Ż. o równoważnej liczbie mieszkańców 41.954, z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w Ż., której obszar obejmuje miasto Ż. oraz w obszarze Gminy Ż. miejscowości G., M. i Ł..

dowód: Uchwała Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr (...) z dnia 16 listopada 2015 r., k. 1 akt

administracyjnych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była podważana przez żadną ze stron postępowania, jak też w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1pkt 2 k.p.c. dowody zawnioskowane przez stronę odwołującą w pkt 6 i 7 odwołania uznając, że nie mają one wpływu na wydanie rozstrzygnięcia, a tym samym ich przeprowadzenie było zbędne.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Antycypując motywy, które skutkowały uchYLENIE decyzji Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Sąd odniesienie się do głównego sporu jaki zarysował się na tle wniesionego odwołania. Odnosił się on do tego, który podmiot tj. odwołujący Zakład (...) sp. z o.o., czy Gmina Wiejska Ż., jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa, a to miało determinować ewentualne istnienie, oraz zakres obowiązków, spoczywających na stronie odwołującej w zakresie odprowadzania ścieków.

Podstawę prawną wydania uchylonej decyzji stanowił art. 27e ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 747). Zgodnie z jego brzmieniem w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, na wniosek strony, rozstrzyga organ regulacyjny w drodze decyzji. Rozstrzygnięcie organu regulacyjnego może polegać na nakazaniu przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu:

- zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków;

- przywrócenia dostawy wody;
- otwarcia przyłącza kanalizacyjnego;
- przyłączenia do sieci.

W myśl art. 6 ustawy dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, a odbiorcą usług. Przy czym jak stanowi ust. 2 przywołanego przepisu, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomości została przyłączona do sieci, i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy. Przepis ten określa zatem publicznoprawny obowiązek ciążyący na przedsiębiorcy wodociągowo – kanalizacyjnym.

Na gruncie omawianej sprawy zarysował się spór wynikający z twierdzenia Zakładu (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ż., iż nie posiada ona statusu takiego przedsiębiorstwa, a to z uwagi na brak zezwolenia na prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wiejskiej Ż.. Zdaniem spółki nie posiada ona legitymacji do bycia stroną postępowania i adresatem zaskarżonej decyzji. Odwołująca spółka wskazała nadto, że nie określiła taryfy dla zbiorowego odprowadzania ścieków na tym terenie, jak również nie była i nie jest beneficjentem decyzji zatwierdzającej taryfę dla zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy.

Punktem wyjścia dla merytorycznych rozważań było zatem określenie, czy stronie odwołującej w sensie ogólnym można przypisać status takiego przedsiębiorcy, a dalej czy podmiotem obowiązującym do odprowadzania ścieków jest skarżąca spółka, czy też – jak to wskazują obowiązujące przepisy prawa - Gmina.

Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oznacza przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646), jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego zaopatrzenia ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Ustawa ta zawiera w art. 4 ust. 1 definicję przedsiębiorcy, którym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Z kolei po myśli art. 3 tej ustawy działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Z brzmienia przedstawionych przepisów wynika zatem, że kluczowe znaczenie dla ustalenia czy określony przedsiębiorca, jest przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, jest zakres przedmiotowy faktycznie prowadzonej działalności. Prowadzi to do konkluzji, że Zakład (...) sp. z o.o. niewątpliwie może być przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

Status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego ustawodawca nadaje bowiem jednostkom, które prowadzą działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, niezależnie od formy organizacyjno-prawnej (zob. B. Rakoczy, Charakterystyka umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, Radca Prawny 4/2005, s 98). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne charakteryzuje się następującymi cechami: przedmiotem jego działalności jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę lub zbiorowe odprowadzanie ścieków, prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zaspokajaniu potrzeb zbiorowych, prowadzi działalność gospodarczą (zob. H, Palarz, Zadania gminy jako regulatora rynku wodociągowo-kanalizacyjnego, PUG 2003, nr 1, s. 13).

Odwołująca spółka spełnia wszystkie powyższe wymogi. Zresztą materiał dowodowy potwierdzał, że spółka prowadzi działalność we wskazanym zakresie na terenie M. Dolnych, G. oraz w Ż.. Prowadzi to konkluzji, że na w/w ciąży obowiązek określony art. 6 ust 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków.

Z kolei przepis art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 506 z późn. zm.) stanowi, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, a

zadania te obejmują między innymi sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną oraz gaz. Z regulacją tą koresponduje art. 3 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków wskazując, iż, że zarówno to zaopatrzenie, jak i odprowadzanie, jest zadaniem własnym gminy. Natomiast w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz.U. 2021, poz. 679, z późn. zm.) gmina może realizować przedsięwzięcia gospodarcze zaspakajając zbiorowe potrzeby wspólnoty w różnych formach organizacyjnych, w tym między innymi przez samorządowy zakład budżetowy, czy spółki prawa handlowego.

W dotychczasowym w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że za przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy można uznać gminę, tylko jeżeli prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrywania w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków przez gminne jednostki organizacyjne, czy też urząd gminy (zob.m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 27 lutego 2020 r., III CSK 321/17; uchwała Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2017 r., III CZP 3/17). Gmina może bowiem wykonywać zadania własne w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków, przy czym na mocy art. 3 ust. 2 ustawy w razie w razie wspólnego wykonywania przez gminy zadania, o którym mowa w ust. 1, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy:

- 1) związku międzygminnego;
- 2) gminy wskazanej w porozumieniu międzygminnym.

Zadania te gmina może wykonywać poprzez powołane do tego specjalne jednostki organizacyjno – prawne lub przez własne organy, ewentualnie kilka gmin może w oparciu o porozumienie wspólnie wykonywać zadania własne w zakresie odprowadzania ścieków. Należy jednak pamiętać, że to na gminie spoczywa odpowiedzialność za realizację tych zadań, a gmina nie może zaniechać ich wykonywania lub przerzucać go na inne podmioty. W szczególności podkreślenia wymaga, że skorzystanie przez gminę z jednostek organizacyjnych dla wykonywania tego zadania (np. poprzez utworzenie spółki komunalnej), nie zwalnia gminy z odpowiedzialności za wykonanie zadania, gdyż takie jednostki są tylko instrumentem, który wykorzystuje gmina na potrzeby wykonywania zadań własnych (tak Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Komentarz

fragment: Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Komentarz, red. P. M., 2022, system Legalis). Odprowadzanie ścieków jest zatem niewątpliwie zadaniem własnym gminy, przy czym gmina zadanie to może wykonywać samodzielnie (gdy działalność w zakresie odprowadzania ścieków prowadzą gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej lub urząd gminy, zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lipca 2005 r., OSK 1741/04, opubl. Legalis) albo z wykorzystaniem prowadzącej tego rodzaju działalność spółki prawa handlowego.

Powyższe ustalenia determinowały w dalszej kolejności ocenę, co będzie miało decydujące znaczenie dla określenia podmiotu zobowiązanego do odprowadzania ścieków tj.. czy jest nim Gmina Wiejska Ż., czy też Zakład (...) sp. z o.o.

Odpowiedź w tym zakresie została udzielona przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 września 2023 r. sygn. akt I NZP 3/22 (opubl. Legalis).

Sądowi Najwyższemu, w sprawach o tożsamym stanie faktycznym jak w sprawie rozpoznawanej, przedstawione zostały do rozstrzygnięcia zagadnienia prawne skierowane przez:

- przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 5 października 2022 r., sygn. VII AGa 120/22, o treści:

- 1) „Czy posiadanie zezwolenia, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 - t.j. ze zm., obecnie: Dz.U. 2020.2028

- t.j.), jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy czy też elementem ładu organizacyjno-prawnego tego przedsiębiorcy?” oraz

2) „Czy niezbędnym wymogiem do nakazania zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o jakiej mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 - t.j. ze zm., obecnie: Dz.U. 2020.2028 - t.j.), jest legitymowanie się przez podmiot zobowiązany zezwoleniem na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, także w przypadku, gdy podmiot ten stanowi spółkę z o.o. utworzoną przez gminę lub do której przystąpiła gmina (spółkę komunalną) i którą gmina ta wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz który spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, opisane w art. 2 pkt 4, pkt 7 i pkt 20 oraz art. 6 ust. 2 ustawy?”

- przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 14 października 2022 r., sygn. VII AGa 55/22, o treści:

1) „Czy posiadanie zezwolenia, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 - t.j. ze zm., obecnie: t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028), jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy czy też elementem ładu organizacyjno-prawnego tego przedsiębiorcy?”

2) „Czy nakazanie zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o której mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 - t.j. ze zm., obecnie: t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028), jest dopuszczalne wyłącznie wobec podmiotu posiadającego zezwolenie na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, także w przypadku, gdy podmiot ten stanowi spółkę z o.o. utworzoną przez gminę lub do której przystąpiła gmina (spółkę komunalną) i którą gmina ta wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz który spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, opisane w art. 2 pkt 4, pkt 7 i pkt 20 oraz art. 6 ust. 2 ustawy?”

3) „Czy rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej odmowy zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 - t.j. ze zm., obecnie: t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028) powinno polegać wyłącznie na wyrażeniu nakazu jako ściśle określonego sposobowi rozstrzygnięcia wyrażonemu w ww. przepisie czy też powinno zawierać istotne elementy umowy określone w art. 6 ust. 3 tej ustawy?”

Udzielając odpowiedzi na tak postawione pytania Sąd Najwyższy podjął uchwałę o treści:

1) w sytuacji, w której nie jest możliwe przypisanie statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego gminie, dopuszczalne jest nakazanie zawarcia umowy o odprowadzenie ścieków podmiotowi stanowiącemu spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością utworzoną przez gminę lub spółkę do której przystąpiła kolejna gmina (spółkę komunalną) i którą gmina wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków oraz która spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, pomimo że spółka ta nie posiada zezwolenia, o jakim mowa art. 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028);

2) rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej odmowy zawarcia umowy o odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2028) powinno zawierać istotne elementy umowy określone w art. 6 ust. 3 tej ustawy.

Z uzasadnienia podjętej uchwały wynika, że kluczowe znaczenie dla określenia podmiotu zobowiązanego do zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków jest to, do czyjej sieci kanalizacyjnej jest przyłączony odbiorca usług.

W myśl art. 2 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków, sieć, to przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Zgodnie natomiast z art. 15 ust. 1 i 4 tej ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń kanalizacyjnych i jest obowiązane przyłączyć do sieci nieruchomości osoby ubiegającej się o przyłączenie, jeśli spełnione są określone w tym przepisie wymogi (tj. są spełnione warunki przyłączenia określone w regulaminie, o którym mowa w art. 19 ustawy, oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług).

Jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale, wybudowanie infrastruktury kanalizacyjnej i następnie przyłączanie odbiorców przez spółkę komunalną do posiadanej przez nią sieci, przemawia za tym, że spółce takiej należy przypisać status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W świetle przywołanego orzecznictwa nie ma bowiem wątpliwości, że w sytuacji utworzenia przez gminę spółki komunalnej (także gdy następnie do spółki przystąpiła kolejna gmina) w celu wybudowania sieci kanalizacyjnej i realizowania zadania zbiorowego odprowadzania ścieków i wyposażenia jej przez gminę (lub przez gminy w przypadku przystąpienia kolejnej gminy) w infrastrukturę kanalizacyjną, z całą pewnością nie można przypisać gminie statusu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. Mamy bowiem do czynienia w takiej sytuacji z realizacją przez gminę jej zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej za pośrednictwem utworzonej w tym celu spółki komunalnej, a zatem status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, w sensie przedmiotowym, przysługuje tej spółce komunalnej, a nie gminie. To ona jest bowiem właścicielem i posiadaczem sieci kanalizacyjnej znajdującej się na terenie danej gminy, oraz to ona faktycznie zajmuje się odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków dokonując m.in. przyłączeń odbiorców do sieci. Przez utworzenie takiej spółki lub przystąpienie do niej w istocie gmina zdecydowała o wykonywaniu zadania zbiorowego odprowadzania ścieków za jej pośrednictwem. To zatem taka spółka powinna wywiązywać się z obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W szczególności oznacza to obowiązek zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci będącej w posiadaniu takiej spółki.

Dalej Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 6 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków ustanawia konkretny obowiązek publicznoprawny ciążyący na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym. Przepis ten nie przewiduje wymogu posiadania przez to przedsiębiorstwo zezwolenia na prowadzenie takiej działalności. Zgodnie z tym przepisem przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci, i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy. Obowiązek ten wynika z ustawowej normy prawnej o charakterze *ius cogens*. Brak zawarcia ze strony przedsiębiorstw stosunku obligacyjnego wynikającego z art. 6 ustawy stanowi podstawę do jego ukształtowania przez organ regulacyjny. Odmowa natomiast przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, co stanowi usprawiedliwioną podstawę odmowy zawarcia umowy o odbiór ścieków, może mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych, w zasadzie głównie wtedy, gdy nie ma technicznej możliwości przyłączenia do sieci, zwykle dlatego, że na danym terenie nie ma w ogóle takiej sieci lub jest za mało wydolna, aby można było przyłączyć do niej kolejnego odbiorcę (art. 15 ust. 4 ustawy). Treść art. 6 ust. 2 ustawy wyraźnie stanowi o tym, że o obowiązku zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków stanowi fakt przyłączenie nieruchomości do sieci. Zatem i z tego przepisu można wywnioskować, że w sytuacji, gdy spółka komunalna jest właścicielem i posiadaczem sieci, a dana nieruchomość została do tej sieci przyłączona (a zatem istnieją techniczne możliwości świadczenia usług), na spółce takiej ciąży obowiązek zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, która nieruchomość jest przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy.

Powyższe prowadzi do konstatacji, że brak zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ustawy, na co w odwołaniu powoływał się Zakład (...) sp. z o.o., nie jest przeszkodą dla uznania, że przedsiębiorstwo spełnia wymogi, o których mowa w ust. 2 przywołanego przepisu. Jak słusznie w przywołanej uchwale zauważył Sąd Najwyższy, przyjęcie innego założenia prowadziłoby do absurdalnego i niedopuszczalnego wniosku, że w sytuacji gdy rozstrzygnięcie sporu wymaga nakazania zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków spółce komunalnej nielegitymizującej się rzeczonym zezwoleniem, spółka taka musiałaby jeszcze wystąpić o wydanie zezwolenia, a zatem rozstrzygnięcie sporu byłoby uzależnione od woli spółki odnośnie wystąpienia o wydanie zezwolenia oraz od wydania kolejnej

decyzji administracyjnej, co byłoby sprzeczne z istotą wprowadzenia instytucji rozstrzygnięcia sporów między przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi, a odbiorcami usług i w istocie prowadziłyby do braku zapewnienia ochrony odbiorców usług.

Podsumowując, Sąd stwierdza, że zbiorowe odprowadzanie ścieków z obszaru Gminy Wiejskiej Ź. należy do obowiązków odwołującej spółki, a w konsekwencji zarzuty przedstawione w pkt 3-5 i 7-9 odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Podstawę uchylecia decyzji stanowił natomiast zarzut 6 odwołania, w którym strona odwołująca zakwestionowała prawidłowość nakazania przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we W. Państwowego Gospodarstwa (...) zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków bez wskazania treści jej elementów przedmiotowo istotnych.

Jak wskazano na wstępie niniejszego uzasadnienia, zgodnie z art. 27e ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, na wniosek strony rozstrzyga organ regulacyjny w drodze decyzji. Rozstrzygnięcie to polega na nakazaniu przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków. Wydana przez organ decyzja powinna zatem przede wszystkim rozstrzygać sprawy sporne dotyczące odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Sąd podziela argumentację, która została przedstawiona przez Sąd Najwyższy w przywołanej już uchwale wydanej pod sygn. akt I NZP 3/23, iż nie jest takim rozstrzygnięciem ograniczenie się organu do nakazania zawarcia umowy bez wskazania istotnych elementów umowy. Badając sprawę sporu o zawarcie umowy organ nie może abstrahować od warunków tej umowy, czyniłoby to bowiem całkowicie nieskutecznym instrument rozstrzygnięcia sporów na gruncie przywołanej ustawy.

Po pierwsze należy mieć na uwadze, że elementem niezbędnym decyzji administracyjnej, jest rozstrzygnięcie (art. 107 k.p.a.). Rozstrzygnięcie nakładające na stronę postępowania administracyjnego obowiązek określonego zachowania lub też konkretyzujące określone uprawnienia powinno obowiązek ten lub uprawnienie wyrażać precyzyjnie, bez nieдомówień i możliwości różnej interpretacji (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 02 sierpnia 1995 r., sygn. akt III SA 1225/94, opubl. ONSA 1996, Nr 3, poz. 135; z 26.10.1995 r., SA/Po 1024/95, Gl.1996, Nr 7, s. 35; z dnia 26 września 2007 r., sygn. akt II OSK 1253/06, opubl. Legalis; z dnia 06 maja 2008 r., sygn. akt II GSK 64/08, opubl. Legalis; z dnia 22 stycznia 2009 r., sygn. akt II OSK 1923/07, opubl. Legalis; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 listopada 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2515/06, opubl. Legalis; w Białymstoku z dnia 24 września 2009 r., sygn. akt II SA/Bk 473/09, opubl. Legalis). Rozstrzygnięcie, zwane także osnową lub sentencją decyzji, powinno być sformułowane jasno i precyzyjnie, tak aby było zrozumiałe dla stron bez uzasadnienia, które nie zawsze musi być składnikiem decyzji (tak Jaśkowska Małgorzata, Wilbrandt-Gotowicz Martyna, Wróbel Andrzej, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, Opublikowano: LEX/el. 2024). Rozstrzygnięcie jest kwintesencją decyzji, gdyż wyraża rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego przypadku, w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych i materiału dowodowego. Ma zatem zawsze charakter rozstrzygnięcia przesądzającego o istocie sprawy. W rozstrzygnięciu decyzji zostaje wyrażona wola organu administracyjnego załatwiająca sprawę w tej formie. To również w rozstrzygnięciu decyzji, a nie w innych jej elementach dokonuje się konkretyzacja prawa. Rozstrzygnięcia nie można zatem domniemywać (tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 października 2020 r. sygn. akt II OSK 1725/20, opubl. Legalis). Należało zatem zadać pytanie jak daleko rozstrzygnięcie wydane w oparciu o normę art. 27e ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków powinno regulować prawa i obowiązki stron, i czy ograniczeni treści decyzji do nakazania zawarcia umowy reguluje wystraszająco rozliczenia pomiędzy stronami. Czy w takiej sytuacji wydana przez organ decyzja rozstrzyga spór dotyczące odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Udzielając odpowiedzi zdaniem Sądu przede wszystkim należy mieć na uwadze ratio legis wprowadzonego rozwiązania ustrojowego. Miało ono na celu wyeliminowanie problemów związanych z niewłaściwym

funkcjonowaniem rynku usług dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz zmierzać do prawnego zabezpieczenia interesu odbiorców usług przez ustanowienie niezależnego i specjalistycznego organu regulacyjnego, który sprawować będzie dodatkowy nadzór nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków (zob. uzasadnienie projektu Druk Sejmowy 1905, Sejm VIII kadencji). Stąd organ regulacyjny wydając decyzję, która kreuje stosunek zobowiązaniowy między stronami, powinien określić elementy przedmiotowo istotne umowy. Należy bowiem pamiętać, że wydanie takiej decyzji nie wymaga wszczynania dalszych postępowań sądowych ani egzekucyjnych oraz nie wiąże się z nią ryzyko dalszego uchylania się od obowiązku zawarcia umowy przez podmiot zobowiązany. Decyzja organu regulacyjnego nie powinna piętrzyć nowych wątpliwości, a byłoby tak, gdyby organ orzekł jedynie, że na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym spoczywa obowiązek zawarcia umowy, a jej treść byłaby wciąż sporna między stronami (zob. H. Palarz, Charakterystyka postępowania (w:) Przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne. Problemy prawne, Warszawa 2022, lex/el.).

Po drugie pewną wskazówką interpretacyjną odnoszącą się do treści decyzji, jest norma art. 27e ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Przepis ten zakłada, że na wniosek jednej ze stron organ regulacyjny może określić, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, warunki zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, lub przyłączenia do sieci do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Tym samym kwestia określenia warunków przyłączenia do sieci może zostać tymczasowo rozstrzygnięta w ramach sporów. Orzeczenie w tym przedmiocie, na co wskazuje literalne brzmienie przepisu, musi określać warunki m.in. oprowadzania ścieków. Trudno zatem przyjąć, że chociaż organ obowiązany jest w postanowieniu tymczasowym określić te warunki, zwolniony byłby z tego obowiązku w decyzji kończącej postępowanie. Dlatego też słusznie skonstatował Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale, że badając sprawę sporu o zawarcie umowy organ nie może abstrahować od warunków tej umowy, czyniłoby to bowiem całkowicie nieskutecznym instrument rozstrzygnięcia sporów wprowadzony ustawą.

W uchwale tej Sąd Najwyższy zwrócił nadto uwagę na podobieństwo przyjętego w art. 27e ustawy uregulowania, z regulacją dotyczącą rozstrzygnięcia sporów przyjętą na gruncie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.). Ustawa ta w art. 8 wskazuje, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki rozstrzyga na wniosek strony m.in. w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie i umowy sprzedaży. Jest to regulacja specjalna, której skutkiem jest, że decyzja Prezesa Urzędu zastępuje oświadczenia woli stron i stanowi ona podstawę samoistnego ukształtowania stosunku zobowiązanego (zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 12 kwietnia 2011 r. sygn. akt III SK 42/10, opubl. Legalis). Obowiązki wynikające z decyzji Prezesa URE mają charakter cywilnoprawny. Podmiotami zobowiązanymi do wykonywania umowy są strony tej umowy i są one zobowiązane nie w stosunku do organu regulacyjnego, ale do siebie wzajemnie (tak Kościuk Agata, Prawo energetyczne. Komentarz, wyd. II Opublikowano: LEX/el. 2023). Ustawa statuuje Prezesa URE jako arbitra uprawnionego do orzekania o całej umowie, z jednoczesnym uwzględnieniem również zasad ogólnych rządzących zawieraniem umów, jak zasada nienadużywania prawa podmiotowego, dobrych obyczajów czy społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa i zasad współżycia społecznego (...) Decyzja Prezesa URE, o której mowa w art. 8 ust. 1 prawa energetycznego, powinna zasadniczo orzec zawarcie między stronami odpowiedniej umowy, po uprzednim ustaleniu jej treści. Wydanie decyzji, która wyłącznie stwierdzałaby obowiązek zawarcia umowy bez orzeczenia jej treści, nie prowadziłoby do rzeczywistego rozstrzygnięcia sporu (tak Muras Zdzisław (red.), Swora Mariusz (red.), Prawo energetyczne. Tom I. Komentarz do art. 1-11s, wyd. II, Opublikowano: WK 2016, system Lex, ale również J. Pokrzywniak, Wokół rozstrzygnięcia przez Prezesa URE spraw spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy, PUG 2009, nr 9). Dlatego też słuszne jest zapatrywanie, że decyzja Prezesa Urzędu orzekająca zawarcie umowy, wydana w trybie art. 8 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, powinna obejmować wszystkie istotne postanowienia danej umowy, a ponadto postanowienia stanowiące przedmiot sporu między stronami. Takie też stanowisko prezentowane jest przez tutejszy Sąd (zob. np. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 19 marca 2001 r. sygn. akt XVII Ame 37/00, opubl. Lex, Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 7 kwietnia 1999 r. XVII Ama 85/98, opubl. Lex) i zostało potwierdzone w orzecznictwie Sądu odwoławczego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2012 r. sygn. akt VI ACa 1510/11, opubl. Lex). Okoliczność, że

obowiązek zawarcia umowy przewidziany został w ustawie oraz w interesie publicznym nie oznacza, że obowiązek ten nie może mieć cywilnoprawnego charakteru. Ustawa może być źródłem zobowiązania cywilnoprawnego, przy czym dotyczy to także ustawowego obowiązku kontraktowania. Obowiązek ten może być źródłem cywilnoprawnej wierzytelności, gdy na podstawie ustawy (rozporządzenia) można ustalić treść umowy, jaka miałaby zostać zawarta w jego wykonaniu. Publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy przyłączeniowej realizowany jest, zasadniczo, na drodze cywilnoprawnej przez zawarcie stosownej umowy między przedsiębiorstwem sieciowym a podmiotem ubiegającym się o przyłączenie do sieci. Jeżeli ustawa przewiduje obowiązek zawarcia umowy, konsekwencją tego obowiązku jest roszczenie o zawarcie umowy w granicach obowiązku ustawowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 maja 2014 r., III SK 46/13, opubl. Legalis).

Dlatego też Sąd przychylił się do argumentacji strony odwołującej, która zarzuciła skarżonej decyzji naruszenie art. 27e ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków poprzez ich błędną wykładnię i nakazanie zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków bez wskazania treści elementów przedmiotowo istotnych (*essentailia negotii*) tejże umowy. Brak wytycznych w tym zakresie powoduje po stronie przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego niemożność stwierdzenia na jakich właściwie warunkach ma wykonać decyzję, co ostatecznie mogłoby prowadzić do arbitralnego ustalenia przez niego tychże warunków, umożliwiając narzucenie zainteresowanej w umowie m.in. dowolnie określonych stawek za odbiór ścieków. Natomiast w tym zakresie należy się posiłkować art. 6 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:

- ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia;
- sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń;
- praw i obowiązków stron umowy;
- warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług;
- procedur i warunków kontroli urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych;
- ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art. 18;
- okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Mając zaś na uwadze, że poszczególne elementy umowy nie wynikają z innych źródeł, np. regulaminu, zatwierdzonej taryfy itd., decyzja nakazująca zawarcie umowy powinna zawierać wyszczególnione wyżej postanowienia.

Ma to istotne znaczenie także z punktu widzenia przymusowanego wykonania decyzji administracyjnej. W razie bowiem odmowy jej wykonania, w kształcie w jakim została wydana zaskarżona decyzja, nie byłoby możliwości dochodzenia jej wykonania z zastosowaniem środków egzekucji administracyjnej. Nie byłoby wiadomo na jakich warunkach wnioskodawca miałby domagać się zawarcia umowy na odbiór ścieków, a w razie braku konsensusu stron decyzja w istocie pozostałaby niewykonalną i prowadziła do dalszych sporów.

Kolejnym argumentem przemawiającym za koniecznością całościowego uregulowania w decyzji wydanej na podstawie art. 27e ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków praw i obowiązków stron, jest charakter organu rozstrzygającego. Zwrócił zresztą na to uwagę Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale. Uzupełniając Sąd wskazuje, że status organu regulacyjnego, wynika z brzmienia art. 27a ust. 1 ustawy który stanowi, że organem regulacyjnym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Zestawienie zadań organu regulacyjnego, zawarte w art. 27a ust. 3 ustawy, świadczy o tym, iż zakres zadań regulatora jest szeroki, są wśród nich typowe zadania regulacyjne np. zatwierdzenie taryf stosowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, ale również opiniodawcze, obejmujące projektowane akty prawne

dotyczące sektora wodno-kanalizacyjnego na szczeblu samorządu gminnego. Powszechnie natomiast przyjmuje się, że zakres działania i kompetencje organów regulacyjnych realizowane są w tej sferze jest znacznie szerszy niż w klasycznej sprawie administracyjnej. W definicji sprawy regulacyjnej oprócz możliwości kształtowania sytuacji prawnej drogą aktów władczych i jednostronnych mieści się bowiem cały katalog przewidzianych prawem form działania podejmowanych przez organy regulacyjne na podstawie stosownego upoważnienia ustawowego, które łączy wspólny cel, jakim jest oddziaływanie na zachowania uczestników rynku oraz ochrona pewnych wartości, którym proces pełnej konkurencji zagraża (tak M. Banasik, *Administracyjnoprawne formy działań regulacyjnych niezależnych organów administracji publicznej*, Warszawa 2019, Legalis.) Wszystkie organy regulacyjne mają pewne cechy szczególne, które odróżniają je od pozostałych podmiotów administracji publicznej.

Wobec tak skryształizowanego, popartego judykaturą i doktryną, stanowiska w dalszej kolejności należało rozważyć, czy w ramach rozpoznania odwołania od decyzji Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Sąd władny był samodzielnie ukształtować treść umowy, która łączyłaby stronę odwołującą z podmiotami zainteresowanymi. Zdaniem Sądu wydanie takiego rozstrzygnięcia należało wykluczyć, za czym przemawiają następujące racje.

Zestawienie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania powinno zostać określone taryfą. Taką taryfę, po myśli art. 20 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków określa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne na podstawie niezbędnych przychodów po dokonaniu ich alokacji na poszczególne taryfowe grupy odbiorców usług. Taryfa ta podlega zatwierdzeniu przez organ regulacyjny (art. 24b ustawy). Z urzędu wiadomym jest, że taka taryfa nie została przygotowana dla terenu Gminy Wiejskiej Ż.. Dlatego też, gdyby to Sąd miał każdorazowo określać ceny i opłaty, wymagałoby to wiadomości specjalnych, jakimi Sąd nie dysponuje. Oczywiście wiadomości takie mogłyby zostać dostarczone w drodze opinii biegłego, jakkolwiek należy mieć na uwadze, że mogłyby to powadzić to ich odmienne ustalenia w każdej ze spraw toczących się przed tym Sędem, a to przeczyłoby zasadzie takiej samej taryfy dla poszczególnych grup odbiorców wynikającej z art. 20 i nast. ustawy. Sąd nie jest uprawniony do określenia tej taryfy. Regulacje ustawowe jednoznacznie przesądzają, że uczynić to powinno przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a dalej kompetencje do weryfikowania teje taryf przyznano wyspecjalizowanemu organowi regulacyjnemu. To organ regulacyjny dysponuje szeroką, nie odnoszącą się do warunków tylko jednej gminy, wiedzą na temat składowych danych istotnych dla zatwierdzania taryf. Właśnie ta wiedza pozwala mu na sprawowanie roli regulatora i realizacji jednej z zasadniczych reguł jakie wprowadza ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, tj. zasady ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów, zagwarantowania odbiorcom końcowym jak najprzystępniejszych cen za wodę i odbiór ścieków przy jednoczesnym wylczeniu uzasadnionych kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Wiedzy tej nie ma Sąd. Brak możliwości zagwarantowania, aby rozstrzygnięcia w każdej sprawie w zakresie wysokości opłat były jednakowe. Z tej przyczyny próba ustalenia warunków umowy w zakresie odpłatności, na etapie „naprawiania” wadliwej decyzji regulatora w tym zakresie, wykracza poza kompetencje Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Stosowanie przepisów prawa materialnego przez sądy w tego rodzaju sprawach jak niniejsza jest w dużej mierze uzależnione od uprzedniego ustalenia przez organ regulacji na etapie postępowania administracyjnego, bądź wykazania przez strony w toku postępowania odwoławczego, zasad działania mechanizmów gospodarczych, których dotyczy kwestionowana decyzjami (zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 21 czerwca 2013 r. sygn. akt III SK 36/12, opubl. Legalis).

W orzecznictwie tutaj Sąd na gruncie tożsamyh stanów faktycznych akcentuje nadto się, że ewentualnie całościowe określenie elementów przedmiotowo istotnych w orzeczeniu Sądowym (a nie jedynie np. zmieniające poszczególne zapisy decyzji zastępującej umowę) powoduje znaczne komplikacje w przypadku potrzeby zmiany takiej umowy. Powodować będzie potrzebę złożenia powództwa do odpowiedniego Sądu, jako sprawy cywilnej o ustalenie. Zmiana umowy z uwagi na treść art. 27a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków pozostaje poza kognicją Organu, jak i Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Dlatego też Sąd nie znajduje żadnych podstaw do wydawania orzeczenia, które mogłoby zastąpić umowę o odprowadzanie ścieków. Taka umowa powinna być częścią decyzji Organu, a Sąd mógłby orzekać co do kwestii spornych powstałych na kanwie takiej decyzji. Jeszcze raz należy za Sądem Najwyższym wskazać, że sprawa przez organ w skarżonej decyzji nie została załatwiona. Brak jest podstaw do jej egzekucji w drodze sądowej lub administracyjnej.

Na zakończenie Sąd przypomina, że uchylenie zaskarżonej decyzji nie oznacza jednak, że nie może być kontynuowane postępowanie administracyjne w tej samej sprawie. Należy pamiętać, że kodeks postępowania cywilnego nie reguluje kwestii należących do materii postępowania administracyjnego. Zastosowanie przez sąd przepisu art. 479⁸⁶ k.p.c., przenosi sprawę (rozumianą jako całość sporu) ponownie do postępowania administracyjnego, a jego dalszy przebieg jest uzależniony od rozstrzygnięcia organu regulacyjnego. Jak wyjaśniła Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 października 2022 r. sygn. akt I NSKP 16/21 (opubl. www.sn.pl) za takim rozumieniem przemawiają wnioski płynące z wykładni językowej art. 479^{31a} § 3 k.p.c. (i jego odpowiednika art. 479⁸⁶ k.p.c.). Przyjęte w tym przepisie rozwiązanie wymienia *expressis verbis* jedynie „uchylenie decyzji”, a nie zupełne wykluczenie z obrotu prawnego całego dotychczasowego postępowania, wraz z decyzją o jego wszczęciu. Gdyby *ratio legis* wprowadzenia powyższego przepisu było inne, ustawodawca, chcąc wyeliminować z obrotu prawnego całe postępowanie dotyczące sporu („sprawy”), a nie tylko decyzję, posłużyłby się formułą oddającą jego odmienne intencje, tj. „uchyla zaskarżoną decyzję i umarza postępowanie”. Odmienne interpretacja obowiązujących przepisów prowadziłyby do niedopuszczanej w tym zakresie wykładni rozszerzającej oraz podważałyby autonomię obu reżimów postępowania – administracyjnego i cywilnego. Ponadto regulator ma pewien zakres swobody co do dalszego przeprowadzenia postępowania, a ponowne rozpoznanie sprawy jest fakultatywne. Może zakończyć formalnie to postępowanie poprzez jego umorzenie, albo je kontynuować przy uwzględnieniu wskazówek Sądu zawartych w orzeczeniu uchylającym decyzję.

Mając na względzie powyższe argumenty, Sąd, na podstawie art. 479⁸⁶ § 2 k.p.c., uwzględnił odwołanie i uchylił zaskarżoną decyzję jako wadliwą.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stronie odwołującej jako wygrywającej spór Sąd przyznał więc od pozwanego zwrot kosztów wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w wysokości jednej stawki minimalnej w kwocie 720 zł ustalonego na podstawie § 20 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265 j.t.) oraz zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, jak również zwrot kosztów opłaty sądowej od odwołania w wysokości 100 zł.

Odnosząc się do żądania pełnomocnika odwołującej spółki o zasądzenie wynagrodzenia w potrójnej wysokości stawki w pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że podstawy podwyższenia stawki minimalnej wynagrodzenia dla radców prawnych określa § 15 ust. 3 przywołanego rozporządzenia. Uwzględniając wytyczne tego przepisu Sąd uznał, że ani charakter sprawy, ani stopień zaangażowania pełnomocnika w jej rozstrzygnięcie, czy też jego nakład pracy, nie uzasadniały żądania. Oczywiście niniejsza sprawa była skomplikowana pod względem prawnym, czego wyrazem była konieczność zwrócenia się o rozstrzygnięcie zagadnień prawnych budzących wątpliwości do Sądu Najwyższego, jakkolwiek odnosiło się to do szeregu spraw prowadzonych przed tut. Sądem. W rozpoznawanej sprawie nie były przeprowadzane dowody osobowe, a wyrok wydany został na posiedzeniu niejawnym. Oznacza to, że czas poświęcony na przygotowanie sprawy i czynności podjęte w toku postępowania sądowego nie miały charakteru wyjątkowego, wykraczającego poza zazwyczaj występujące w sprawach tego rodzaju. Sąd miał przy tym na uwadze wysoki stopień profesjonalizmu i szczegółowość pism procesowych składanych przez pełnomocnika strony odwołującej, jakkolwiek z urzędu wiadomym mu jest, że z uwagi na dużą liczbę spraw toczących się z odwołania spółki, wniesione odwołanie, wskazane zarzuty i ich uzasadnienie, są tożsame w większości tych spraw. Natomiast zastosowanie stawki wyższej od minimalnej wymaga wskazania na przewyższający przeciętną miarę nakład pracy pełnomocnika, zwiększoną ilość podjętych przez niego czynności i ich jakość, wymagający ponad przeciętnych starań, pod względem faktycznym

lub prawnym, charakter sprawy i znacząco istotny wkład pełnomocnika w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Taka sytuacja w sprawie nie zaistniała.

28 marca 2024 r.

SSO Małgorzata Wiliński